

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o Rs 051298 14 Rsž
Brčko, 22.10.2014. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Gligorević Ruže, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Kovačević Maide, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja P. P. iz B., zastupanog po punomoćniku R. A., advokatu iz B., protiv tuženog „T.“ d.d. B., zastupanog po punomoćniku S. M., advokatu iz B., radi povrata na posao, isplate ličnih dohodaka i doprinosa, vsp. 4.760,40 KM, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Rs 051298 12 Rs od 08.05.2014. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 22.10.2014. godine donio je sljedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog „T.“ d.d. B. S. O. i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o Rs 051298 12 Rs od 08.05.2014.godine, POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom odlučeno je na sljedeći način:

„Utvrđuje se da je nezakonita Odluka tuženog „T.“ d.d. B. o otkazu ugovora o radu broj 01-2091 od 30.08.2011. godine kojom tužiocu P. P. sinu M. iz B. prestaje radni odnos kod tuženog sa 13.09.2011. godine.

Poništava se Odluka o otkazu ugovora o radu „T.“ d.d. B. broj 01-2091 od 30.08.2011. godine.

Nalaže se tuženom „T.“ d.d. B. da vrati tužioca na radno mjesto čuvar, kao i da tužiocu isplati lične dohodke u neto novčanim iznosima od po 396,70 KM mjesečno sa zakonskom zateznom kamatom na pojedinačne mjesečne novčane iznose počev od 5-og u narednom mjesecu za prethodni mjesec do konačne isplate, odnosno, u korist tužioca uplati i pripadajuće zakonske poreze i doprinose, sve od dana nezakonitog otkaza 13.09.2011. godine pa do dana

vraćanja na posao.

Obavezuje se tuženi da u korist tužioca uplati pripadajuće poreze i doprinose na lične dohodke tužioca ostvarene kod tuženog u periodu od 01.04.2011. godine do 13.09.2011. godine.

Obavezuje se tuženi da tužitelju naknadi troškove postupka, u iznosu od 1077,50 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana donošenja odluke 08.05.2014. godine pa do konačne isplate, sve u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Navedenu presudu žalbom pobija tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da ovaj sud žalbu uvaži i prvostepenu presudu preinači tako da tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti odbije, te tužitelj obaveže da mu naknadi troškove parničnog postupka ili da presudu prvostepenog suda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na žalbu tuženog tužitelj je naveo da su žalbeni razlozi tuženog neosnovani i predlaže da se žalba odbije i prvostepena presuda potvrdi.

Tuženi se blagovremeno izjasnio o podnesenom odgovoru na žalbu tužitelja te predložio ovom sudu da pobijanu presudu ukine ili preinači.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitaio u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14 – u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Kako proizlazi iz obrazloženja pobijane presude, odlučujući o konačno opredijeljenom tužbenom zahtjevu tužitelja (podneskom tužitelja od 17.09.2013. godine) prvostepeni sud je odlučio kao u izreci kod utvrđenih činjenica u postupku: da je tužitelj bio zaposlen kod tuženog od 08.11.1984. godine tako da je obavljao različite poslove, da je na radno mjesto čuvara raspoređen rješenjem broj M-48 od 24.06.2008. godine; da je tuženi dana 26.04.2011. godine tužitelju uputio obavještenje u kojem je naveo da su nastupile privredne okolnosti koje su se negativno odrazile na poslovanje preduzeća uslijed kojih je prinuđen otkazati mu ugovor o radu obzirom da ga nije moguće rasporediti na drugo radno mjesto niti ga obučiti za obavljanje drugih poslova; da se tužitelj po prijemu navedene obavijesti obratio tuženom sa zahtjevom da mu odobri korištenje godišnjeg odmora za 2009., 2010. i 2011. godinu, i obavijestio ga je da je na bolovanju od 04.05.2011. godine; da je tuženi dana 31.05.2011. godine, rješenjem broj 01-1273 utvrdio pravo tužitelja na korištenje godišnjeg odmora (za navedene godine u trajanju od po 18 radnih

dana, a koji će koristiti od 01.06.2011. godine zaključno sa 15.08.2011. godine); da je dana 30.08.2011. godine tuženi donio Odluku o otkazu ugovora o radu zbog nastupanja privrednih okolnosti ostavljajući tužitelju otkazni rok u trajanju od 14 dana (u kojem će raditi računajući od dana prijema odluke tako da mu radni odnos prestaje 13.09.2011. godine); da je istom Odlukom određeno da tuženi ima pravo na jedan slobodan dan u sedmici kako bi mogao tražiti novo zaposlenje i da će mu zarade, naknade i druga primanja koja je ostvario biti isplaćena do dana prestanka radnog odnosa (uz pravo na otpremninu u iznosu od 1.655,00 KM); da je tužitelj protiv Odluke o otkazu ugovora o radu, tuženom uputio žalbu dana 06.09.2011. godine; da je ta žalba odbijena odlukom tuženog, broj 01-2169 od 07.09.2011. godine, ocjenom kojih činjenica je prvostepeni sud u konačnici našao utvrđenim da nije bilo privrednih i tehničkih okolnosti koje su se negativno odrazile na poslovanje tuženog i zbog kojih je moguće otkazati ugovor o radu, jer tuženi u konkretnom nije dokazao da su u vrijeme otkazivanja ugovora o radu tužitelju takve okolnosti postojale, odnosno da su postojale okolnosti propisane odredbom člana 73. stav 1. tačka 1. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i saglasno odredbi člana 81. u vezi sa članom 88. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sudio je kao u izreci pobijane presude jer Odluka o otkazu nije zakonita, a na naknadu troškova parničnog postupka tužitelju u iznosu od 1077,50 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja obavezao je tuženog primjenom odredbe člana 119. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vezi sa odredbama članova 277. i 324. preuzetog Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89).

Obrazlažući žalbeni razlog povrede odredaba parničnog postupka tuženi u žalbi navodi da su odredbe važećeg procesnog zakona povrijeđene „jer je prvostepeni sud pogrešno smatrao da je teret dokazivanja okolnosti vezanih za otkaz ugovora o radu na tuženom, pogrešno ocijenio izvedene dokaze, te propustio da izvede određene dokaze koji su bili od uticaja na donošenje zakonite odluke.“

Ovaj sud nalazi da tuženi neosnovano ukazuje u žalbi da je pogrešan stav prvostepenog suda u pogledu tereta dokazivanja. Naime, kada je riječ o otkazu ugovora o radu zaposleniku od strane poslodavca, obaveza da dokaže postojanje opravdanih razloga za otkaz je uvijek na poslodavcu jer je pretpostavka da poslodavac u tom slučaju raspolaže adekvatnim podacima u pogledu okolnosti koje su uticale na donošenje odluke o otkazu ugovora o radu zaposleniku. Dakle, u konkretnom slučaju, kada je ugovor o radu tuženi tužitelju otkazao zbog nastupanja privrednih okolnosti koje su se negativno odrazile na poslovanje tuženog, tuženi kao privredni subjekt je taj koji raspolaže adekvatnom dokumentacijom, odnosno ispravama iz kojih se pouzdano može utvrditi njegovo finansijsko stanje kao privrednog subjekta (ovjerene poslovne knjige, finansijski izvještaji i slične isprave), a uvidom u koje sud može steći uvjerenje o eventualnom postojanju ili nepostojanju takvih okolnosti koje su u bitnom uticale na otkaz ugovora o radu tužitelja, pa je kod

toga pravilan stav prvostepenog suda u pogledu tereta dokazivanja navedenih činjenica u ovom parničnom postupku.

Tuženi „smatra“ da je prvostepeni sud počinio povredu odredaba parničnog postupka i time što nije pravilno cijenio izvedene dokaze, dakle, ukazuje na povredu odredbe člana 8. Zakona o parničnom postupku. Takve tvrdnje tuženog u žalbi, međutim, ovaj sud nije našao osnovanim jer je, suprotno tvrdnjama tuženog, prvostepeni sud pravilno cijenio sve izvedene dokaze (svaki dokaz posebno kao i sve dokaze u njihovoj međusobnoj povezanosti), odnosno u svemu postupao na način kako mu nalaže navedena odredba, te slijedom toga donio odluku, bez učinjenih propusta procesne prirode koji bi bili od uticaja na njenu pravilnost i zakonitost. Naime, tačno je da odredba člana 276. Zakona o parničnom postupku propisuje da će sud na prijedlog stranke odrediti izvođenje dokaza saslušanjem stranaka, međutim propust suda da na glavnoj raspravi izvede dokaz saslušanjem i druge parnične stranke (u konkretnom slučaju zakonskog zastupnika tuženog) ne predstavlja uvijek povredu odredaba parničnog postupka koja je od uticaja na pravilnost i zakonitost odluke. Ovo stoga što se izvođenje ovog dokaza treba doticati samo pitanja bitnih za donošenje odluke, odnosno spornih relevantnih činjenica o kojima stranke imaju neposredno saznanje, koje je pri tome od značaja za presuđenje spora, dok bi izvođenje dokaza saslušanjem stranke koja sudu ne bi mogla pružiti informacije o spornim bitnim činjenicama, bilo suprotno načelu procesne ekonomije obzirom da ne bi doprinijelo donošenju pravilne i zakonite odluke u konkretnoj pravnoj stvari. Stoga, po ocjeni ovog suda, propuštanje prvostepenog suda da sasluša zakonskog zastupnika tuženog (koji je mogao iznijeti činjenice o nastupanju određenih privrednih ili tehničkih okolnosti kod tuženog ali je u pogledu utvrđenja postojanja takvih činjenica potrebno predložiti i provesti i druge dokaze) ne predstavlja povredu koja je od uticaja na pravilnost pobijane odluke.

Kada je u pitanju prigovor tuženog da u svojstvu svjedoka nije saslušan ni Ilić Goran, iako je predložen od strane tužitelja (pa su odredbe važećeg procesnog zakona time povrijeđene), valja naglasiti da je tužitelj, uslijed nemogućnosti saznavanja tačne adrese za ovog svjedoka, odustao od njegovog pozivanja i saslušanja (na šta ukazuje i podnesak od 22.10.2013. godine uložen u spis predmeta) pa stoga ni ovaj navod žalbe tuženog na povredu odredaba parničnog postupka ne ukazuje. Osim navedenog treba imati u vidu da je i tuženi, u okviru svoje dispozicije, mogao predložiti saslušanje tog svjedoka i osigurati njegovo prisustvo u prvostepenom postupku, ako je smatrao da bi njegovo svjedočenje bilo od uticaja za donošenje pravilne i zakonite odluke.

Žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja tuženi obrazlaže tvrdnjama da je procedura otkazivanja ugovora o radu tužitelju provedena u cijelosti, da su nastupile privredne okolnosti koje su se negativno odrazile na poslovanje tuženog, usljed čega je došlo do velikog broja otpuštanja radnika, odnosno smanjenja broja zaposlenih i prije otkaza tužitelju, a da te okolnosti nisu utvrđene vještačenjem po vještaku finansijske struke, te da je

čuvarska služba (u kojoj je tužitelj bio zaposlen) nakon otkaza ugovora o radu tužitelju brojala jedanaest čuvara a ne dvanaest kako je to utvrdio prvostepeni sud, sa tendencijom daljeg smanjenja tog broja zbog postavljenog video nadzora u krugu fabrike. Nadalje je tuženi naveo da nije jasno na koji način je prvostepeni sud utvrdio visinu plate i doprinosa dosuđenih tužitelju, odnosno da plata ne može biti određena u fiksnom iznosu imajući u vidu broj radnih sati, radnih dana i odrađenih smjena.

Pobijajući prvostepenu presudu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, tuženi je prevashodno naveo da je pravilno provedena procedura otkazivanja ugovora o radu tužitelju. Naime, tačno je da je prilikom otkazivanja ugovora o radu ispoštovana sva procedura u skladu sa Zakonom o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, što je prvostepeni sud u toku postupka utvrdio na osnovu materijalne dokumentacije uložene u spis. Međutim, zahtjevom tužitelja u ovom sporu (a ni navodima tužitelja) nije ni dovedena u pitanje pravilnost same procedure otkazivanja ugovora o radu, odnosno ta okolnost među strankama u konačnom nije ni bila sporna, pa su navodi žalbe koji idu u tom pravcu irelevantni za donošenje odluke ovog suda.

Nadalje, tuženi u žalbi ustrajava u tvrdnji da su nastupile privredne okolnosti koje su se negativno odrazile na poslovanje firme i da su one predstavljale razlog otkazivanja ugovora o radu tužitelju, a takve tvrdnje u postupku, između ostalog, zasnovao je i na obrascima o odjavi doprinosa Ministarstva finansija Republike Srpske, (isti svjedoče o prestanku radnog odnosa većem broju zaposlenika tuženog i iz njih se može izvesti zaključak da razlog odjave doprinosa, odnosno prestanka rada tim zaposlenicima nije nastupanje nepovoljnih privrednih okolnosti, nego je osnov prestanka rada ili istek ugovora o radu na određeno vrijeme ili pak sporazumni prestanak radnog odnosa) odnosno iz sadržaja pojedinih obrazaca se nije moglo utvrditi da je radni odnos zaposlenicima i prestao, pa stoga ovi dokazi, kako je to našao i prvostepeni sud, nisu bili od značaja za utvrđivanje relevantnih činjenica. Osim toga, valja reći da su okolnosti koje su od značaja za odlučivanje u konkretnom sporu, samo one koje su se dogodile kod tuženog kao poslodavca do otkaza ugovora o radu tužitelju, tačnije do 30.08.2011. godine, a koje su se pri tome negativno odrazile na njegovo poslovanje. Slijedom navedenog, prvostepeni sud s pravom nije mogao ocjenom dokaza koje je tuženi proveo u postupku uzeti utvrđenim njegove tvrdnje o postojanju pomenutih privrednih okolnosti, a ukazivanje tuženog u žalbi da nije provedeno vještačenje radi utvrđivanja postojanja negativnih privrednih i tehničkih okolnosti navedeni stav prvostepenog suda ne dovodi u pitanje, jer je prema odredbi člana 260. Zakona o parničnom postupku izvođenje ovog dokaza uslovljeno prijedlogom stranke, a u ovom sporu takav prijedlog tuženog je izostao.

Suprotno žalbenim navodima tuženog, da je u čuvarskoj službi došlo do smanjenja broja zaposlenih, te da ista postoji samo formalno obzirom na postavljeni video nadzor, prvostepeni sud je utvrdio da je nakon otkaza ugovora o radu tužitelju čuvarska služba nastavila sa radom u istom

kapacitetu, odnosno da je i dalje sadržavala 12 čuvara, od kojih jedan, I. G. nije bio prijavljen u službenim evidencijama, i da postavljeni video nadzor nije bio od uticaja na funkcionisanje čuvarske službe. Jer, ove činjenice prvostepeni sud je pouzdano utvrdio na osnovu iskaza svjedoka V. R. i M. Z. (saslušanih u toku postupka) kao i saslušanjem tužitelja u svojstvu parnične stranke, čije izjave je prihvatio kao istinite obzirom da nisu u suprotnosti sa drugim provedenim dokazima, niti se navodima žalbe dovode u pitanje kod toga da tuženi u postupku nije pružio dokaze da je došlo do smanjenja broja zaposlenih u čuvarskoj službi, prema određenom aktu o smanjenju broja zaposlenih ili sistematizaciji radnih mjesta, niti je ovjerenom ispravom dokazao da I. G. nije bio zaposlen kao čuvar, a priloženi raspored čuvara svakako se ne može smatrati relevantnim dokazom jer ne predstavlja ovjerenu ispravu.

Ovaj sud nalazi neosnovanim i paušalnim navode žalbe tuženog kojima osporava utvrđenje prvostepenog suda u pogledu visine plate tužitelja i pripadajućih doprinosa. Naime, u toku prvostepenog postupka lični dohodak tužitelja utvrđen je u iznosu od 396,70 KM mjesečno, na osnovu Kartona zarada za 2009., 2010. i 2011. godinu, dok su pripadajući porezi i doprinosi utvrđeni iz priloženih Rekapitulacija zarada i Specifikacija poreza i doprinosa za navedene tri godine, koje dokaze tuženi u toku postupka nije doveo u pitanje.

Što se tiče navoda tuženog u žalbi da je tokom postupka pred prvostepenim sudom propustio da predloži saslušanje svjedoka C. O., šefa portirske službe, smatrajući da je priložena materijalna dokumentacija dostatna za donošenje odluke u njegovu korist, ovaj sud nalazi da se istim ne dovodi u pitanje pravilnost odluke prvostepenog suda jer se činjenice u postupku utvrđuju na osnovu dokaza koje izvode stranke koje im po materijalnom pravu idu u prilog i koje imaju za cilj da uvjere sud u njihovu istinitost, a u suprotnom snose rizik da izgube parnicu, ako sud na osnovu izvedenih dokaza ne može doći do uvjerenja o istinitosti činjenica i ta pravila procesnog prava tuženi je očigledno zanemario.

Tuženi je uz žalbu dostavio i dodatnu materijalnu dokumentaciju kao dokaz tvrdnjama o nastupanju privrednih okolnosti koje su se negativno odrazile na njegovo poslovanje. Međutim, odredba člana 316. stav 1. Zakona o parničnom postupku je jasna i propisuje da se u žalbi ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati novi dokazi, osim ako žalilac pruži dokaze da ih bez svoje krivice nije mogao iznijeti, odnosno predložiti do zaključenja glavne rasprave, a kako tuženi nije dokazao nemogućnost iznošenja ovih (uz žalbu dostavljenih) dokaza tokom prvostepenog postupka u smislu navedene odredbe, ovaj sud ih nije uzeo u razmatranje.

Takođe, paušalni su i neutemeljeni prigovori tuženog u pogledu sadržaja prvostepene presude, konkretno da je obrazloženje presude suviše široko, da se bavi tvrdnjama i činjenicama koje nisu predmet ovog spora, te da jedan dio obrazloženja nije „jezički upodobljen“ sa ostatkom obrazloženja. Naime, tačno

je da je prvostepeni sud u obrazloženju naveo i odredbe Zakona o radu koje se direktno ne odnose na konkretan spor tužitelja i tuženog, međutim, iste je naveo samo u svrhu pojašnjavanja određenih okolnosti bitnih za ovaj postupak. Po ocjeni ovog suda, prvostepena presuda sadrži sve bitne elemente koji su propisani odredbom člana 300. Zakona o parničnom postupku, a na koji način će postupajući sudija pisati obrazloženje, da li sažeto ili opširno, stvar je njegovog ličnog izbora, pa ti navodi nisu od uticaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude.

Stoga, prvostepeni sud je, na podlozi relevantnih činjenica utvrđenih u postupku pravilno zaključio o osnovanosti tužbenog zahtjeva i sudio je pravilnom primjenom odredbe člana 81. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U konačnici, tuženi prvostepenu presudu pobija u odluci o naknadi troškova parničnog postupka, odnosno u dijelu kojim je tužitelju dosuđena zakonska zatezna kamata na iste, tvrdnjom da je dosuđivanje zakonske zatezne kamate na troškove postupka nedopušteno. Međutim, suprotno tvrdnji tuženog, dosuđivanje zakonske zatezne kamate (prema odredbi člana 277. Zakona o obligacionim odnosima) na troškove postupka je osnovano jer i obaveza naknade troškova parničnog postupka predstavlja novčanu obavezu, koja dopijeva donošenjem presude, pa je stoga dužnik obavezan platiti i zakonsku zateznu kamatu na iste, kada povjerilac to traži.

Sa navedenog, kako je na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje u prvostepenom postupku prvostepeni sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je donio pobijanu presudu, a da pri tome nije počinio povrede postupka na koje tuženi u žalbi ukazuje, niti povrede postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, te pravilno odlučio o troškovima postupka, valjalo je žalbu tuženog kao neosnovanu odbiti i prvostepenu presudu potvrditi, na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Ruža Gligorević